

τὰ ῥόδα καὶ τὰ ἴα ἀνθοῦσιν ὑπὸ τὴν ζωηφόρον ἀκτῖνα τοῦ ἑαρινοῦ ἡλίου, ὅταν ἡ Φοῖβη σελαγίζει ἐπὶ τοῦ γλαυκοῦ αἰγιαλοῦ, ὁ ποιητὴς δύναται βεβαίως νὰ ἐμπνευσθῆ καὶ νὰ τονίσῃ ἑναρμονίως τὴν λύραν του. Ἄλλ' ὅταν αὐτὸ ἀκροῦν ἵπταται περὶ αὐτὸν, αὐτὸ ῥόδον θάλλει, οὐτὲ ἡλιος, οὐτὲ σελήνη ἀπαστράπτουσιν, ἡ καρδία ἀποναρκοῦται καὶ σιγᾷ. Ὅταν τὸ πᾶν περὶ τὸν ποιητὴν εἶναι ὕλη βαρεῖα καὶ ψυχρὰ, ὅταν ἡ φαντασία του βιοῖ ἐκλυσίπτερος ἐν μέσῳ κοινωνίας, ἐν ἣ ἀντὶ παλμῶν μετρεῖ τις ἀριθμοὺς, ἡ ποίησις εἶναι δυσχερὲς, σχεδὸν ἀδύνατον, ἔργον. Καὶ ὁμῶς ὁ κύριος Κλεάνθης Παπάζογλης παρίστησιν ἐν τῇ γενικότητι ταύτῃ σπουδαίαν ἐξαίρεσιν. Ὁ κύριος Παπάζογλης ἔγραψε γλαφυρωτάτας στροφάς, ἐν αἷς διαλάμπει τὸ αἶσθημα καὶ ἡ φαντασία, ἐν χώρᾳ παγετώδει καὶ ὑλικῇ, ἐνθα ἡ ποίησις εἶναι φυτὸν ἐξωτικὸν καὶ ἀκαλλιεργήσιμον, ἐν χώρᾳ ὅπου τὴν ἁρμονίαν τῆς λύρας ἀντικαθίστησι τοῦ χρυσοῦ ἡ ἁρμονία, ἐν χώρᾳ ὅπου αἱ Μοῦσαι ἐνδιαίτημα ἔχουσι τὸ χρηματιστήριον.

Ἡ Ζωὴ, Τί θέλω, Τὸ γνωρίζω; Ἡ Δέησις, Ἐν τυκτὶ ἔαρος, Τὸ Ζαλακώστειον Τὰ κάλλι τῆς Αἰθίας, Τῷ ἥρωϊ Λεωτσάκῳ, ὅπερ ὁμῶς ὁ ποιητὴς δὲν ὤφειλε ἕνεκα πολλῶν λόγων νὰ παρενθέσῃ ἐν τῇ σημερινῇ ἐκδόσει, ἡ χάρισσα ἐκείνη μετάρρασις τῆς Σταγόρος, Τὸ ἄσμα τῆς νεότητος, οἱ καὶ ἐν τῷ Ἰλισσῷ καταχωρισθέντες πρὸ κειροῦ Ὀρκοί, Τὸ παρελθόν, τὸ πρὸς τὸ Βερνζέρειον κλίνον Ἡ Μικρὴ Μαρκησία, καὶ πλείστα ἕτερα ἔργα τοῦ κυρίου Παπάζογλη εἰσὶν ὄντως καλλιτεχνήματα ποιητικοῦ νοῦ καὶ θερμότητος καρδίας.

Ἐν μόνον θὰ συστήσωμεν φιλικῶς τῷ Κυρίῳ Κλεάνθῃ Παπάζογλῃ, νὰ ἀπέχη δηλονότι τῆς Γαλλικῆς καὶ Ἰταλικῆς ῥομαντικογραφίας τῶν νεωτέρων χρόνων, ἧτις ἐνιαχοῦ φαίνεται ἐπηρεάζουσα τὴν ποίησίν του. Τοῦτο λέγομεν διότι ἔχομεν πληρεστάτην πεποίθησιν ὅτι ὁ κύριος Παπάζογλης δύναται ἐξ ἰδίας ἐμπνεύσεως νὰ γράψῃ στίχους καλοὺς χωρὶς νὰ λάβῃ ἀνάγκην ἐντυπώσεων τῆς συγχρόνου ξενικῆς λυρικῆς ποιήσεως, ἧτις κατήντησεν εἰς τὴν καθόλου φαντασιοκοπίαν καὶ τὸ φροῦδον.

Ἐπαινοῦμεν, ἐν τέλει, τὸν ποιητὴν διὰ τὸν ἱερὸν σκοπὸν, ὃν προέθετο ἐκδίδων τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος συλλογὴν του, ἀφιερῶσας τὰ ἐξ αὐτῆς

ὕλικὰ κέρδη ὑπὲρ τοῦ ἐν Βραίλα Ἑλληνικοῦ φιλομούσου Συλλόγου.

ΕΙΣ ΠΟΙΗΤΗΝ.

Ἄν τῆς χαράδος τὸ φυτόν εἰς ὕλην βορβορώδη φυτρῶναι καὶ τὰ φύλλα του κονιορτὸς καλύπτῃ, ἔχει χυμὸν δραστήριον. Ὅμοίως ἐὰν κύπη ὑπὸ ἀλγῶν ὁ ποιητὴς, τὸν νοῦν ἔχει πυρώδη.

Καὶ ὅταν ποῦς ἀπρόσεκτος καὶ ἀμαθὴς, βαδίζων, τὸ ἄνθος πρὶν τοῦ κάλυκος ἀναφυῆ, πατήσῃ, αὐτὸς ἐπίσης ἀμαθῶς τὸ πᾶν παραγκωνίζων, τὸν λύχνον τοῦ σιφοῦ νοῦς προσέχει μήπως σούσῃ;

Πλησίον τῶν βαπτάνων του τί ἄρα γε ἐξέχον εἰς ποιητὴν ὡς πρόσθετον ἐπέθηκεν ἡ μοῖρα; ὁ νοῦς του εἶν' ὡς ἀστραπή ἐς τὸ σύμπαν ταχὺς τρέχων καὶ κεραυνός ὁ γόος του καὶ ἡ θρηνώδης λύρα.

Εἰς τὴν ψυχὴν ὁ πόνος του καθόσον συγκεντροῦται τοσοῦτον εἰς τὸ πνεῦμά του ἰσχύς προσίθεται ἔτι ἐκ ταύτης ἢ τῆς λύρας του χορδὴ ἀνακαινοῦται εἰς ἦν ἐν πλείον βάσανον χορδὴν ἔτι προσθέτει

Ἐν ᾧ ἀρχίζει τὴν στροφὴν τῶν λυπηρῶν του στίχων εἰς βάλσαμον ἐν δάκρυ του ὄριμῳ μετασκευάζει· με τοῦτο χρεῖε τὴν πληγὴν βασάνων ἐνδομύχων καὶ ψάλλων με τὴν λύραν του τὸν πόνον κατευνάζει.

Ἡ μοῦσα καὶ ὁ ἔρωσ τοῦ εἰς τὰ ψυχρὰ του στήθη τὸ αἶμά του εἰς ζέοντα κρατῆρα μετατρέπει, εἰς ὃν ἡ τεθλιμμένη του καρδία ἀνεβύθη . . . κἀνεὶς ἂν δὲν τὸν συμπονῆ, κἀν σεΐασμός τῷ πρόπει.

Ἡ μοῦσα καὶ ὁ ἔρωσ· ναί, αὐτὸ τὸ ὄνειρόν του· ἢ μὲν τὴν φαντασίαν του πτεροῖ τὴν φλογεράν του, ὁ δὲ πηγὴ ἀπέραντος εἶν' τῶν ἐμπνεύσεών του, πλὴν τίς μοῖρα ἐπένευσέ ποτε εἰς τὴν χερὰν του;

Ἄ, ἴσως, ὅταν ποιητὴς τὸν κόσμον ἐγεννήθη
ἢ τρικυμία ἔφαλε τὸ θλιβερόν της ἄσμα.
ἴσως μὲ νὰ νοουρίσματα ὀδύνης ἐκοιμήθη
ἐν ᾧ ἦν ἔτι νεογνὸν εἰς λίκνον ἀγνὸν πλάσμα.

Συγχώρησέ τον, ὦ σκληρὰ, ὦ ἀσπλαγγχὸς ὀδύνη
ἂν ποιητὴν τὸν ἐπλάσεν ἢ φύσει, αὐτὸς πταίει;
ἂν τὸν πιέζη ἀπηνῶς τρικυμῶν ἢ δίνη;
ἂν ἀσθενὴς καθ' ἰσχυρῶν λαιλάπων νὰ παλαίη;

Πρὸς τί ὁ τάλας ἔσφαλεν; ἢ εἰμαρμένη σφάλλει.
Συγχώρησέ τον, τὴν ψυχὴν ὁ στεναγμὸς σπαράσσει,
μήπως τοῦ στήθους τοῦ ἐντὸς ἀγωνισμοῦ ἢ πάλη
μὲ στεναγμὸν αἰφνίδιον κ' ἐκείνην ἀποσπάσει.

Ἐάν ἡ μόνη δόξα του τὸ χῶμα εἶν' τὸ κρῦον,
συγχώρησέ τον κἀν, σκληρὰ, στιγμὴν ἔτι νὰ παλῆ,
καὶ πρὶν ἐκπνεύσῃ τὴν χορδὴν τὸ ἔσχατον τανύων,
ᾧδὸν ἐπιθανάτιον εἰς μνήμην του νὰ φάλλῃ.

Συγχώρησέ τον νὰ εἰπῇ τὸ ῥόδον τοῦ ἀνθῶνος
ᾧχραῖνον, εἰς τὸ πνεῦμά του τί ἐκπνευσὶν ἀφίνει;
καὶ τότε ἄε φύγη ἢ ψυχὴ, καθὼς τὸ ῥόδον κλίνει
κ' ἐκπνέει μὲ τὰ ἄσματ' ἀθρηνοῦσης ἀηδόνας.

Σ. Γ. ΧΑΛΥΒΟΠΟΥΛΟΣ.

Τῆ ΚΥΡΙΑ Π . . . . .

Προχθές δὴν χαρίεστα καὶ ὑπομειδιώσκα
Μοὶ ἔδωκας τὴν εὐοσμὸν δεσμιόα τῶν ἀνθέων,
Καὶ μ' εἶπες «διὰ τ' ἀνθή μου ἐπιθυμῶ τὰ τόσα
Νὰ γράψῃς, φίλε, ποίημα εὐαισθητῶν πνέον.»

Δὲν ἤθελον τὸν κάλαμον νὰ λάβω ἀνά χεῖρας . . .
Δὲν ἤθελον νὰ φαύσωσι χορδὰς οἱ δάκτυλοί μου
Καὶ στόνους νὰ ἐκπέμψωσι τῆς θλιβεραῖς μου λύρας . . .
Ἦ! ἐπρωτίμων, φίλη μου, σιγὴν . . . σιγὴν ἐρήμου!

Σὲ ἐνθυμοῦμαι ἄλλοτε μικρὰν καὶ εὐτυχοῦσαν,
Ὅποτε σὲ ἐθέρμαινε στοργὴ πατρὸς ἀγίου! . . .
Ἦ! τότε εἰς τὰ ὠτὰ σου κλυθμοὶ δὲ ἀντηγοῦσαν,
Καὶ δὲν ἐγεύεσο ποτὲ τὴν ἄλμην τοῦ θαλῶντος!

Τότε ἀθῶα ἐπαίξεις τὸ κύμβαλον κ' ἐπήδασ
Καθὼς πηρᾶ σεισοπυγίς καὶ ἐτραγῶδεις ἐνθου: . . .
Τὸν θαλωμένον οὐρανὸν ποτὲ, ποτὲ δὲν εἶδας,
Οὐδὲ τὴν χλαῖναν ἔψαυσε τῆς λύπης καὶ τοῦ πένθους!

Σὲ ἐδουκάλιζεν ἐλπίς τοῦ μέλλοντος γλυκεῖα,
Καὶ ἐμειδία περὶ σὲ ὁ οὐρανός, ἢ φύσις,
Ἐζήτησε μόνον θαλερὰ εὐοσμία ῥόδα κ' ἴα,
Κ' ἐνόμιζε πῶς εὐτυχῆ ζωὴν θὰ διαύσῃ . . .

Ἀλλ' ὄμοι! τίς ἐπίσταυς; . . . τὸ θάλλων ποτὲ ῥόδον,
Τὸ ῥόδον τὸ εὐαίσθητον, τὸ ἀνθος τὸ ἀκμαῖον,
Σημεῖον ἐγένει φρικτῶν φρικτῆς τύχης ἐφόδων,
Καὶ τώρα, φεῦ! μαραινέται . . . καὶ ἤρξατο ἐκπνέον . . .

Ἡ Εἰμαρμένη . . . εἰδεχθῆς τῶν ἀτυχῶν θεότης,
Μὲ τὰ φρικτῶδη βέλη της τὸ στήθος σου ἐπέρα,
Διότι σοὶ ἀφήρπασεν ὦ τάλαινα, ἐν πρώτοις,
Ἦν ἡλικίᾳ τρυφερᾶ φιλόστοργον μητέρα.

Κ' ἐπέπρωτο μετ' οὐ πολὺ καὶ ὁ πατὴρ ἐκεῖνος,
Ἐκεῖνος ὅστις πρότυπον ἦν ἀγαθῶν πατέρων,
Νὰ τελευτήσῃ πρό τινος καὶ κοπετός καὶ θρήνος,
Νὰ ἀκουσθῇ ἴστο μνήμ' αὐτοῦ, ἀπέθανεν ὁ γέρον!

Ἀπέθανε καὶ ὄρφανὴν καὶ ἔρημον σ' ἀφίνει! . . .
Παλαιούσαν μὲ κύματα ὀδύνης καὶ πικρίας . . .
Ἦ! σὲ κατέβαλε μικρὰν τῆς συμφοραῖς ἢ δίνη,
Σὲ κόρην τῆς ἀγνότητος, καὶ κόρην τῆς αἰθρίας!

Κ' ἐνᾷ εἶσ' ὄλη αἴσθημα, καρδία, ἀγαθότης,
Ἐνᾷ ἠτένιζες καὶ σὺ τὸ πρὶν μέλλον ὠρατον,
Δὲν σ' ἐχρησίμευσε ποσῶς ἢ θαλερὰ νεότης,
Τὸ αἴσθημα τὸ φλογερόν, τὸ αἴσθημα τ' ἀκμαῖον!

Οὐδὲν σοὶ ἐναπέμενεν εἰμὴ τοῦ Ὑμεναίου
Μόν' ἢ ἐλπίς, εἰς πέλαγος τοιαύτης δυστυχίας . . .
Καὶ προσεδόκας ἐνδακρυς χεῖρα συζύγου νέου,
Γιοῦ τῆς ἀθωότητος καὶ τῆς εὐαίσθησις!

Ἄλλ' ὅμως φεῦ! αἱ συμφοραὶ μονήρεις δὲν βαδίζου . . .
Σιγὴ . . . ὦ κόρη μου, σιγὴ . . . οἱ θρήνοι σου ἀρκαῖσι,
Παρηγορήσου, ὁ χειμὼν ἐπάρχει ἀλλ' ἀθίζου,
Καὶ μῆνες ἄλλοι ἔαρος ὅπου μυραβλοῦσαι . . .

Παρηγορήτου, καὶ ἐγὼ ἀπώλεσα πατέρα,
Πατέρα τρυφερώτατον, φιλόστοργον, πρό χρόνων,
Καὶ ἔχασα τὴν νεαρὰν γλυκεῖάν μου μητέρα . . .
Δὲν εἶν' τὸ τρυμὴν πλὴν ἐδῶ τῶν ἀλγεινῶν μου πόνων.

Τῶν τρυφερῶν γονέων μου οὐ μόνον ἐστερήθην,
Ἄλλ' ὅταν αἴσθημα γλυκὴ ἡσθάνθην καὶ ἀθῶον,
Ὅταν ἠγάπησα θερμῶς, ψευδῶς ἀντηγαπήθην,
Κ' ἐγένειαι ἔρμαιον κλυθμῶν καὶ ὀδυρμῶν καὶ γόων!

Ἄλλ' ὅμως κόρ' εἰς τὸν Θεὸν τὸν Ὑψίστον ἐλπίζω
Γὰ ἄλλα εἶναι μάταια ἴστο κόσμου τὴν κοιλάδα
Τὸν οὐρανὸν . . . ὦ! ναὶ αὐτὸν πολλακίς ἀτενίζω,
Κ' ἐπικαλοῦμαι ἐνδακρυς τὴν νεκρικὴν λαμπάδα!

Τῆ 23 Ἰουνίου 1870.